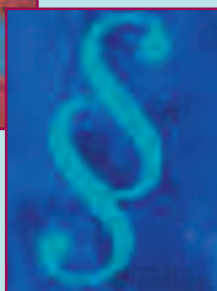

ÅRSMELDING 2008

Trygderetten

Innhold:

1. Melding for 2008 frå Trygderetten sin leiar	4
2. Organisasjon	6
3. Formål og hovudåprioriteringar.....	7
4. Saksutviklinga i 2008	8
4.1 Mottatte og behandla saker	8
4.2 Oversikt over sakstypar i 2008	10
4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte orskurder og orskurder med forenkla grunngiving	11
4.4 Resultat av ankebehandlinga	12
5. Måloppnåing i 2008	13
5.1 Kvalitetsmål.....	13
5.2 Produksjonsmål.....	14
5.3 Helse- miljø og tryggleik og øvrig personalpolitikk	15
5.4 Informasjon.....	15
6. Likestilling	16
7. Blikk på saksbunken.....	17
8. Perspektiv framover	31
9. Økonomi/ regnskap	33

1. Melding for 2008 frå Trygderetten sin leiar

2008 var eit uvanleg år for Trygderetten. Hausten 2007 viste saksinngangen ein brå og markant fallande tendens. I årsmeldinga for 2007 gjekk vi ut frå at det skuldast at NAV, i omstillingsprosessen organisasjonen går gjennom, har hatt vanskar med å få sakene unna i fyrsteinstansen, noko som igjen ga seg utslag i klage- og ankesystemet sin saksinngang. Vi rekna likevel med at saksinngangen før eller seinare måtte ta seg opp att.

Dette "før eller seinare" vart i alle fall ikkje 2008. Medan det i 2007 kom inn 3 855 saker, om lag 200 færre saker enn året før, falt saksinngangen i 2008 med ytterlegare om lag 1 100 saker, til 2 747. Dette er den lågaste saksinngangen på 20 år.

I kjølvatnet av dette har det naturleg nok skjedd ei monaleg nedbygging av Trygderetten sine restansar. I løpet av året er restansane redusert med meir enn 600 saker, frå 1 454 ved inngangen av året til 835 per 31. desember 2008. Dette er Trygderetten si lågaste restansmengde nokonsinne, om ein ser bort frå etableringsfasen.

Også saksproduksjonen har falt nok, frå 3 576 saker i 2007 til 3 371. Med den låge saksinngangen er dette ikkje uventa. I enkeltsaksavgjerande organ som Trygderetten, er det ein allmenn tendens til at saksproduksjonen følger inngangen. Vi har i 2008 heller ikkje overanstrengt oss for å fylle ledige stillingar.

Den gjennomsnittlege saksbehandlingstida auka noko frå 2006 til 2007, frå 4 til 4,3 månader. I 2008 auka ho ytterlegare, til 5 månader. Auka heng mellom anna saman med at det i 2007 skjedde ei viss restanseoppbygging, som

vi i og for seg har bygd ned att, men som ga seg utslag både i lengre saksbehandlingstid og eit større tal eldre saker enn ynskjeleg. Med ein så låg saksinngang som vi hadde i 2008, kunne ein også legge noko meir arbeid i kvar einskild sak, noko som lett aukar behandlingstida.

For å unngå at sakene vart for gamle, vart det i siste kvartal av 2008 særleg fokusert på å få unna saker som var blitt over 5 månader. Dette tiltaket førte ikkje isolert sett til at den gjennomsnittlege saksbehandlingstida gjekk ned, men talet på eldre saker vart drastisk redusert.

Trygderetten hadde i 2008 eit særleg fokus på kvalitetsarbeid, særleg med sikte å å koordinere eigen praksis. Mellom anna vart retten satt med fem medlemmer for å behandle spørsmål på områda yrkesskade ved teambyggingsarrangement, grensa mellom tidsavgrensa uførestønad og varig uførepensjon, moglegheiten til å legge vekt på realiteten i saka ved vurderinga av om ein skal gi oppreisning for oversittelse av ankefrist, samt spørsmålet om rett til dagpengar i eit tilfelle der moglegheiten til å ta eit kvart arbeid var avgrensa av opningstida i ein heildags barnehage.

Det var ikkje berre saksinngangen som gjorde 2008 til eit uvanleg år. Om vi ser bort frå rettsfullmektigstillingane, som er tidsavgrensa, har Trygderetten ein uvanleg stabil stab. Ikkje minst gjeld det dei rettskunnige medlemma. Men i løpet av året forlot så mange som fire av våre i alt atten rettskyndige medlemmer oss. Avdelingsleiar/ rettskunnig rettsmedlem Olav G. Kirkebø døydde i mars 2008, medan avdelingsleiar/ rettskunnig

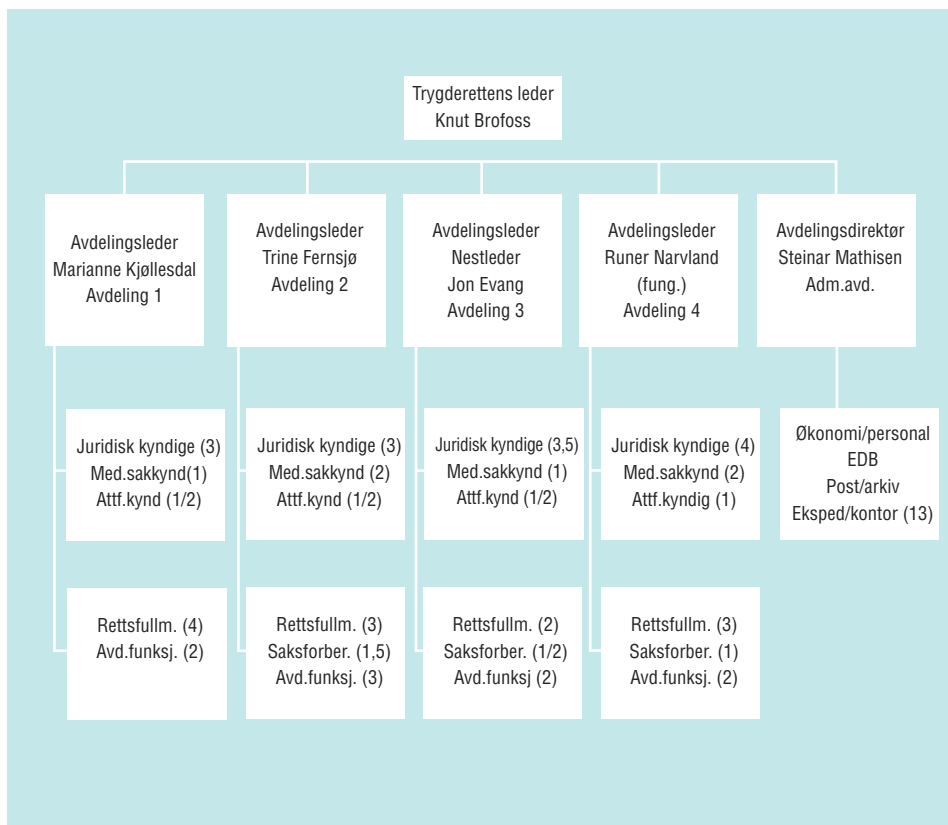
Trygderettens leder
Knut Brofoss

medlem Kari Holst og dei rettskunnige medlemma Bodil Westad og Hans Roar Torvund valgte å gå av med pensjon i løpet av året. Dermed forsvann om lag 115 års trygderetterfering. Det vil bli merkbart, og dei vil bli sakna.

2. Organisasjon

Faste medarbeidarar per 01.03.2009

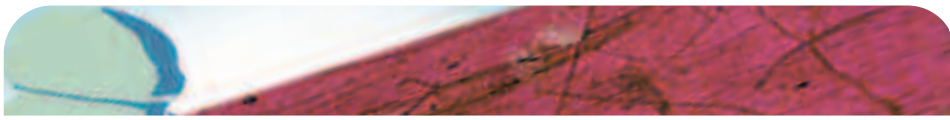

Ny organisasjon med inndeling i avdelingar vart etablert frå 1. september 1997 og forutsatte ein stillingsplan på 63 årsverk. Organisasjonsplanen vart gradvis gjennomført i løpet av 1998, og vart tatt fullt ut i bruk i 1999. Grunna sterk auke i saksinngangen frå 1999 vart talet på årsverk auka noko, men er redusert att i løpet av dei siste par åra fordi saksinngangen har gått ned. Total tal årsverk er per mars 2009 om lag 62, når vi reknar med dei fire som arbeider deltid på pensjonistvilkår. Desse er ikkje tatt med i organisasjonskartet ovanfor.

Trygderetten har no leiar, nestleiar og tjuefire andre faste medlemmer. I til-

legg har retten elleve rettsfullmektigar (per mars 2009). Leiaren, nestleiar og minst eitt anna medlem skal fylle vilkåra for å vere høgsterettsdommar. Rettsmedlemma er embetsmenn, og blir til dagleg omtalt som trygderettsdommarar. Trygderetten har juridiske, medisinske og attføringskunnige rettsmedlemmer. Rettsfullmektigane svarar til dommarfullmektigane i dei ordinære domstolane.

Trygderetten utfører administrative oppgåver for to mindre nemnder, Statens helsepersonellnemnd og Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet.

3. Formål og hovudprioriteringar

Trygderetten skal treffe vedtak om individuelle rettar og plikter etter lov om folketrygd m.fl. Elles skal Trygderetten behandle dei sakene som etter særleg lovføresegn høyrer inn under Trygderetten, sjå lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966 nr. 9.

Trygderetten er ikkje del av det alminnelege domstolsapparatet, men fungerer i realiteten som ein domstol. Mange av saksbehandlingsreglane er dei same som for vanleg rettargang. Men til skilnad frå domstolane er saksbehandlinga i Trygderetten skriftleg i det store fleirtal av sakene.

I den einskilde saka kan Trygderetten ikkje instruerast av noko anna organ om avgjerda. Domstolsbehandling av Trygderetten sine avgjerder skal skje ved lagmannsretten som fyrste instans. Slik overprøving skjer sjeldan, i dei seinare åra har det årleg blitt tatt ut 80-90 søksmål for lagmannsrettane, og av desse kjem om lag halvparten til realitetsbehandling. Trygderetten er dermed i all hovudsak siste instans for saker etter pensjons- og trygdelovene. Dette er saker av stor velferdsmessig tyding for den einskilde. Trygderetten er difor ein svært viktig institusjon i sosialpolitisk samanheng.

Trygderetten sine hovudmål er:

- Å avseie orskurder som er i samsvar med gjeldande lover og reglar.
- Å behandle og avgjere sakene på ein slik måte at dei vilkår til be-

handling som blir stilt i lov om anke til Trygderetten, er oppfylt.

- Å avseie orskurder som er retningsgivande for trygdeforvaltninga og andre rettsbrukarar innanfor trygde- og pensjonsrettens område.
- Å avgjere sakene med ei forsvarleg saksbehandlingstid.
- Å behandle og avgjere sakene på ein slik måte at det gir tillit både hos den ankande parten og anke-motparten.

Satsingsområda er:

- 75 prosent av sakene skal vere behandla innan seks månader.
- Gjennomsnittleg saksbehandlingstid skal ikkje overstige fire månader.
- Ingen saker skal vere eldre enn 9 månader.
- Delen av fullstendig grunngitte orskurder skal vere minst 60 prosent.
- Forsøk med innslag av muntlegheit i saksbehandlinga skal vidareførast.
- Det skal gjennomførast tiltak for kvalitetssikring og praksis-koordinering, herunder utforming av orskurder.

Årsmeldinga gir ei vurdering av mål-opnåing i høve krava frå departementet, i tillegg til hovudmål og eit utval av delmåla frå verksemdsplanen.

**Riktige avgjerder
innan forsvarleg tid**

4. Saksutviklinga i 2008

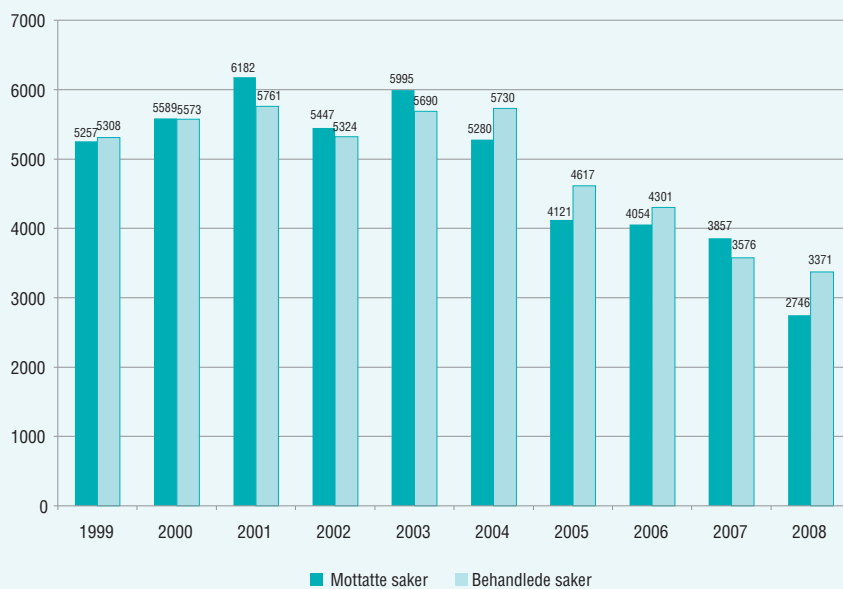
4.1 Mottatte og behandla saker

Etter ein førebels topp i saksinngangen i 2001 med over 6000 saker, og deretter eit jamnt høgt nivå dei neste to åra, har saksinngangen gått monaleg ned, til 3857 i 2007 og heilt ned i 2746 i 2008.

I dei fyrste åra med nedgang skjedde denne hovudsakleg på uføreområdet. Frå å ha utgjort om lag 50 prosent av sakene i 2003, er delen av uføresaker no berre om lag 30 prosent. Så å seie heile reduksjon i saksmengda frå 2003 til 2006 skuldast reduksjonen i talet på uføresaker. Dette heng hovudsakleg saman med at moglegheiten til å klage ein gong i etaten før ein eventuell anke til Trygderetten vart monaleg utvida på uføreområdet i samband med innføringa av ordninga med tidsavgrensa uførestønad frå 1. januar 2004, samt at inngangsvilkåra for denne ytinga synest å vere noko mildare enn for ordinær uførepensjon.

Den ytterlegare nedgangen i 2007 og 2008 heng hovudsakleg saman med innføringa av NAV-reforma. Statistikk som Trygderetten mottok frå NAV, tyder på at det har skjedd ei opphoping i behandlinga av vedtak på lokalnivå. Dette forplantar seg sjølvsagt vidare i systemet.

Mottatte og behandlede saker

Ved utgangen av året hadde Trygderetten 835 ubehandla saker, mot 1460 ved utgangen av 2007 og 1185 ved utgangen av 2006. Talet på restansar har, med unntak av 2007, gått ned kvart år sidan 2003.

Etter ei aukande saksbehandlingstid på starten av årtusenet, sank den gjennomsnittlege saksbehandlingstida markert frå 2004 til 2006. I 2007 og 2008 auka saksbehandlingstida. Trygderetten si hovudutfordring i 2009 er å redusere den gjennomsnittlege saksbehandlingstida ned til fire månader.

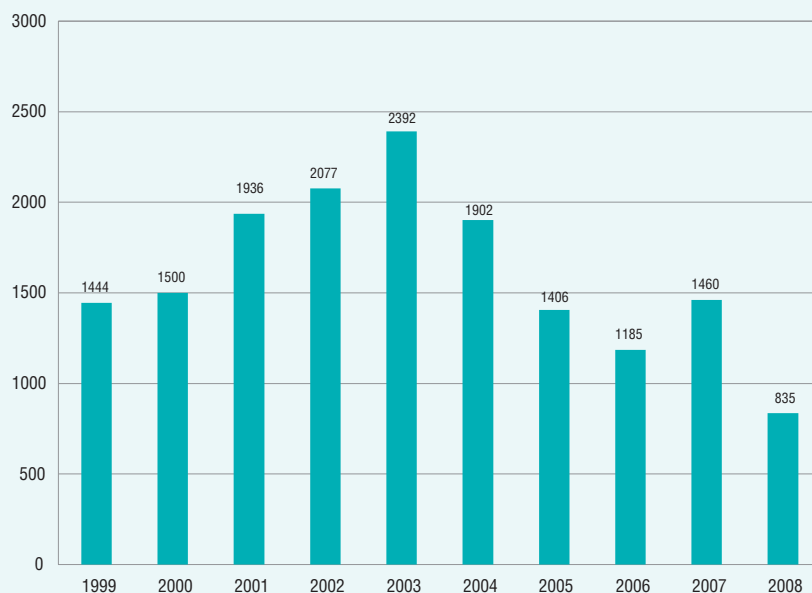
I 2008 vart drygt 70 prosent av sakene avgjort innan seks månader, medan 32 saker vart over 12 månader før dei vart avgjort. Målet er at ingen saker skal bli over ni månader før dei blir avgjort, men i nokre tilfelle er det forhold utanfor Trygderetten som hindrar dette. Talet på saker som er avgjort seinare enn 12 månader etter at dei kom inn, har gått monaleg ned dei siste åra.

I 2008 avsa Trygderetten 3371 orskurder.

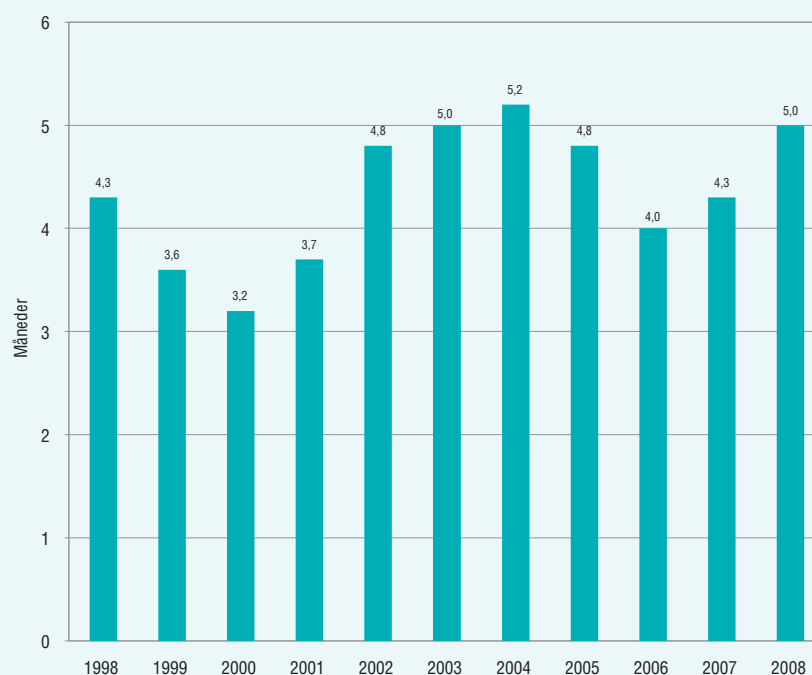
Trygderetten mottok i 2008 til saman 2746 saker – det lågaste på svært mange år

Mottatte saker	2746
Behandla saker	3371
Ubehandla saker pr. 31.12	835

Til behandling pr. 31.12

Gjennomsnittleg saksbehandlingstid

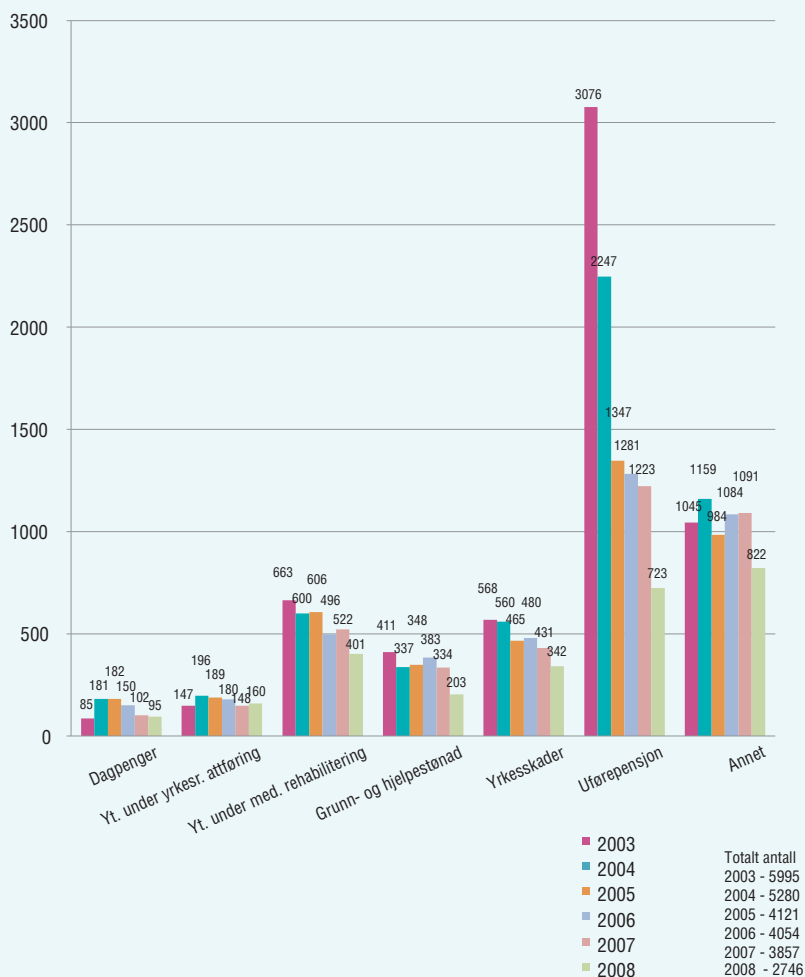

4.2 Oversikt over sakstyper i 2008

Saker vedrørende uføreytingar utgjorde i 2008 om lag 26 prosent av den totale saksmengda og er det klart største området. Delen er likevel monaleg lågare enn for nokre år sidan, då området utgjorde om lag 50 prosent av saksinngangen. Den relative delen av dei øvrige sakstypene har såleis auka dei siste åra.

Ytingar under medisinsk rehabilitering, det vil seie rehabiliteringspengar, tekniske hjelpemiddel og bil, er den nest største gruppa, med 14,6 prosent av totalen, tett fulgt av yrkesskade/ yrkessjukdom med 12,5 prosent av den totale saksinngangen.

Innkomne saker 2003–2007 fordelt på sakstyper

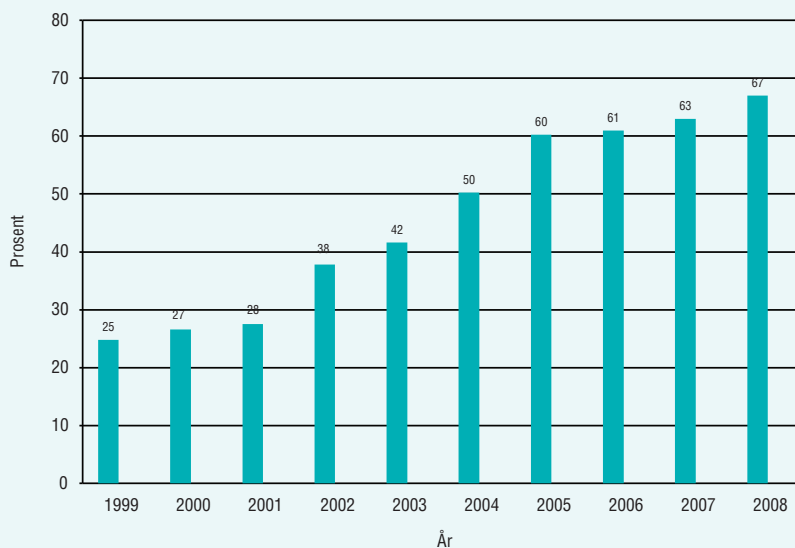
4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte orskurder og orskurder med forenkla grunngeving

Trygderetten si primære oppgåve er å avgjere enkeltsaker. Men det er også eit mål søke å trekke opp retningslinjer for framtidig praksis.

Lova sin hovudregel er at Trygderetten sine orskurdar skal grunngivast. Inntil 1. januar 2004 hadde lova heimel for at retten kunne unnlata å gi grunngeving, der retten samrøystes fann at anken ikkje kunne føre fram og at resultatet ikkje ville få tyding utover foreliggende sak. Denne heimelen vart frå samme dato oppheva og erstatta med heimel til å bruke forenkla grunngeving. Dermed blir det gitt grunngeving i alle saker, anten forenkla eller full. Alle saker som blir avgjort til gunst for den ankande parten, skal ha full grunngeving.

Delen av orskurder med full grunngeving har auka sterkt dei siste åra, og i 2008 vart 67 prosent av orskurdene avsagt med full grunngeving.

Andel kjennelser med full grunngeving

Monaleg auke i delen av orskurder full grunngeving – frå 25 prosent i 1999 til 67 prosent i 2008

4.4 Resultat av ankebehand- linga

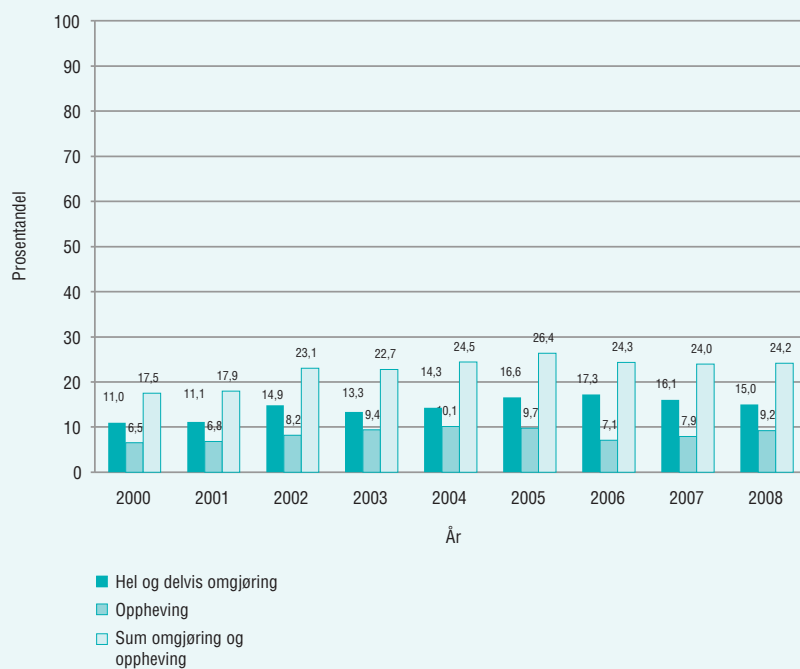
Trygderetten si behandling av eit vedtak kan få tre utfall. Vedtaket kan bli stadfesta, eller Trygderetten kan gjere om vedtaket, heilt eller delvis. Det medfører at Trygderetten sjølv gjer realitetsvedtak i saka. Det tredje alternativet er at Trygderetten kan oppheve vedtaket om heimvise saka til ny behandling i vedkommande etat, såkalla heimsending. Det siste skjer i tilfeller der retten finn at saka ikkje er godt nok opplyst frå forvaltninga si side.

I om lag 75 prosent av sakene blir det påanka vedtaket stadfesta. Dette talet har holdt seg nokså konstant sidan tidleg 2000-tal, og det er heller ikkje store svingingar i tilhøvet mellom omgjering og oppheving dei siste åra.

Saker som avgjøres til fordel for søkeren kan bare avgjøres ved fullt grunngitt kjennelse.

Mellom dei ulike saksområda er variasjonane store. I saker om uføreyting, som er det klart største saksområdet, låg omgjerings- og opphevingsdelen på høvesvis 21 og 11,4 prosent i 2008. Dette er nesten det samme som året før, men markert høgare enn dømesvis 2003. Denne auken skuldast truleg delvis innføringa av tidsavgrensa uførestønad frå 2004, som gjorde rettstilstanden noko meir ustabil. I tillegg er det Trygderetten sitt inntrykk at nedgangen i talet uføresaker som blir påanka, har skala av dei enklaste og mest ukompliserte sakene. I yrkesskadesaker vart 9,4 prosent gjort om og 10,4 prosent oppheva.

Hel og delvis omgjering - oppheving

15 prosent av sakene vart heilt eller delvis gjort om i 2008. 9,2 prosent av sakene vart oppheva og heimvist til behandling.

5. Måloppnåing i 2008

5.1 Kvalitetsmål

Sentrale kvalitetsmål i 2008 har vore knytta til:

- **delen av orskurder med full grunngeving**
- **å avseie retningsgivande og prinsipielle orskurder**
- **kvalitetssikring og praksiskoordinerings**

Frå 1. januar 2004 vart trygderettslova § 21 tredje ledd endra frå å gi heimel til å avseie orskurder *utan grunngeving* til ein heimel til å avseie orskurder med *forenkla grunngeving*.

Delen av orskurder med full grunngeving har auka monaleg dei siste åra. I 2001 utgjorde delen av orskurder med full grunngeving 27,5 prosent. Denne delen auka til 40,7 prosent i 2003, vidare til nesten 50 prosent i 2004 og endte i 2008 på 67 prosent. I dei resterande sakene blir det gitt ei forenkla grunngeving. Alle som har ei ankesak i Trygderetten får dermed ein grunnmitt orskurd, dei fleste i form av ein orskurd med fullstendig grunngeving og dei resterande i form av ein orskurd med forenkla grunngeving. Slik forenkla grunngeving blir brukt i ankesaker der retten er samrøystes om at anken ikkje vil føre fram og der avgjerda ikkje har konsekvensar ut over den konkrete saka. Alle saker som blir gjort om til fordel for den ankande parten har fullstendig grunngeving.

Trygderetten har i 2008 gjennomført mange tiltak for å utvikle kvaliteten og koordinere praksis. Dette er ein kontinuerleg prosess som i nokon grad må tilpassast saksinngangen. Følgande tiltak var sentrale i 2008:

- Gjennomført undersøkingar av praksis.
 - o Krav til årsakssamanheng i yrkesskadesaker.
 - o Trygderetten sin praksis i yrkesskadesaker.
 - o Avvising av ankesaker som følge av oversittelse av ankefrist med meir.
 - o Om auka hjelpestønad.
 - o EØS-praksis i Trygderetten.
 - o Praksisundersøking innan området ung ufør.
- Valgt ut rettleiande orskurder innanfor fleire nye område og komplettert innanfor "gamle" område.
- Komplettert vår eiga orskurds- og domssamling med nye dommar og orskurder.
- Gjennomgang av dommar frå Høgsterett og lagmannsrettane.
- Praksis og praksiskoordinerings har vore tema på faglege samlingar.
- Det vart utgitt 3 utgåver av "Innblikk".

Trygderetten arbeider medvite med å auke effektiviteten og kvaliteten på den interne drifta, utan at det går ut over framdrifta i arbeidet med å avgjere sakene. I 2008 er det investert i ny programvare, oppdatert saksbehandlingssystem med meir. Nye intranettsider for meir effektiv informasjonsformidling er kontinuerleg under utvikling.

Trygderetten har eit løpande fokus på ei mest mogleg optimal ressursfordeling avdelingane imellom. Vi satsar på å ha ein god og oppdatert tilgang på relevante rettskilder, mellom anna blir vår eiga doms- og orskurdssamling holdt mest mogleg oppdatert.

Trygderetten har i 2008 gjennomført ei intern evaluering av organisasjon og arbeidsform. Dette vil bli fulgt opp i 2009.

Trygdesaker i dei alminnelege domstolane

Begge partar har høve til å få prøvd Trygderetten si avgjerd i lagmannsretten dersom dei ikkje er nøgde med resultatet i saka. Med få unntak er det berre den private parten som tek saka inn for lagmannsretten. Talet på saker som blir brakt inn for lagmannsretten auka markant i 2001 då om lag 90 orskurder frå Trygderetten blei påanka. Fram til og med 2005 auka talet noko, men det har gått litt ned dei siste åra. I 2008 har Trygderetten fått melding om at det er tatt ut stevning i 58 saker.

Av dei sakene som vart brakt inn for lagmannsrettane, gjaldt om lag 31 prosent uførepensjon eller tidsavgrensa uførestønad. Yrkesskadesakene utgjorde om lag 28 prosent. Det vart i 2008 avsagt 51 dommar, og staten vart frifunnen i 33 av desse. I 18 saker vart Trygderetten sin orskurd kjent ugyldig eller oppheva. Trygderetten er vidare kjent med at lagmannsrettane har avsagt 40 orskurder i saker som tidlegare var avgjort i Trygderetten.

I dei siste åra har Høgsterett behandla fleire trygdesaker. I 2008 vart ein dom avsagt. Saka gjaldt skjeringsstidspunktet for det faktum Trygderetten må ta omsyn til ved behandlinga av saka. Høgsterett kom her til at det er tidspunktet for Trygderetten sin orskurd som skal leggest til grunn.

Det kan vanskeleg lesast ut av avgjerdene frå domstolane at Trygderetten sine orskurder ikkje held tilfredsstillande kvalitet. Lagmannsrettane er i svært få saker usamd i Trygderetten si lovforståing, men i enkelte saker vurdert den konkrete rettsbruken annleis enn Trygderetten. Dette kan ha samanheng med at det for lagmanns-

retten er lagt fram nye opplysningar, samt at lagmannsretten til dels har utvist eit noko meir liberalt skjønn.

Alt i alt blir Trygderetten sin orskurd den endelege avgjerda i om lag 98 prosent av sakene som Trygderetten avgjer. Trygderetten følger nøye utviklinga i saker blir behandla av domstolane, og vurderer fortløpande eventuelle konsekvensar for praksis og saksbehandling.

5.2 Produksjonsmål

I 2008 var målet at

- **den gjennomsnittlege saksbehandlingstida ikkje skal overstige fire månader**
- **75 % av sakene skal bli avgjort innan seks månader**
- **Ingen saker skal bli over 9 månader.**

I 2008 var den gjennomsnittlege saksbehandlingstida fem månader når vi ser alle saksområda under eitt. Dette er ei auke i høve 2007, då tilsvarende tal var 4,3 månader. Trygderetten har på hausten 2008 medvite prioritert å behandle dei eldste sakene, og dette har sjølvsagt virka inn på den gjennomsnittlege saksbehandlingstida.

Målsettinga om at 75 prosent av sakene skulle vere ferdigbehandla innan seks månader vart nesten oppfylt. Talet for 2008 viser at 71,5 prosent av saken vart avgjort innan seks månader.

Fram til 2008 var den absolutte yttergrensa for kor gamle sakene kunne bli satt til 12 månader. Dette kravet er frå 2008 skjerpa til 9 månader. I alt 257 saker vart avgjort etter utløpet av denne

Gjennomsnittleg saksbehandlingstid for saker avgjort i 2008 var på fem månader.

fristen, ein auke frå 105 saker i 2007. Dette skuldast for ein stor del av det skjedd ei restanseoppbygging i 2007 som det har tatt noko tid å bygge ned.

Arbeidet med å redusere saksbehandlingstida vil vere ein hovudprioritet i 2009. Det er iverksatt tiltak for å unngå at saker blir over 9 månader gamle, og oppnå målet om 4 månaders gjennomsnittleg saksbehandlingstid.

5.3 Helse- miljø og tryggleik og øvrig personalpolitikk

Trygderetten si målsetting er å ha eit fagleg kompetent og motivert personale som får moglegheiter til utvikling og oppbygging av eigen kompetanse. Det skal leggast vekt på helse, miljø og tryggleiksarbeid.

Av sentrale aktivitetar i 2008 kan det følgande nemnast:

- Ny, komplett bedriftshelseteneste er etablert.
- Kartlegging av inneklima.
- Arbeidsplassvurdering av alle kontor.
- Oppussing av lokala og monaleg modernisering av kantina.
- Trygderetten er ei IA-verksemd. Avtalen er fulgt opp i løpet av året.
- Alle tilsatte kan nytte trimrommet to gongar kvar veke i arbeidstida (45 minutt kvar gong). Instruktør er tilstades.
- Trygderetten har lokale som er lagt til rette for funksjonshemma.
- Alle tilsatte er oppfordra til fagleg påfyll i form av kurs og seminarverksemd. Dei fleste avdelingane har arrangert internseminar i løpet

av året.

- Det er helde møte med dei tillitsvalde og med arbeidsmiljøutvalet etter fastsatt møteplan.

5.4 Informasjon

Trygderetten si målsetting er at det skal bli gitt god, konsistent og tilstrekkeleg informasjon om Trygderetten si verksemd og avgjerder.

Trygderetten gir om lag kvartalsvis ut "Innblikk" – ei eiga elektronisk avis på heimesida (www.trygderetten.no). "Innblikk" inneheld samandrag av orskurder av allmenn eller prinsipiell interesse. Advokatar, ankemotpartar, media og andre interesserte kan teikne gratis abonnement på "Innblikk", og få elektronisk varsel når utgåve ligg føre. Interessa for dette tilbodet har vore stor.

Trygderetten si heimeside er mykje besøkt. Vi reknar med at moglegheiten til å søke i anonymiserte orskurder har vore ein viktig bidragsytar til dette.

Elektronisk varsel når ny utgåve av avisa "Innblikk" ligg føre. Søkemoglegheiter i orskurder på www.trygderetten.no

6. Likestilling

Trygderetten arbeider aktivt for at kvinner og menn i organisasjonen skal behandlast uavhengig av kjønn. Ved nyttilsettingar blir det lagt vekt på å understreke i stillingsutlysingar at begge kjønn blir oppmoda om å søke, eventuelt at det kjønn som er i mindretal i vedkommande stillingskategori blir særskilt oppmoda om å søke.

I dei ulike stillingskategoriane var det pr. 31. desember 2008 73 prosent menn og 27 prosent kvinner blant

rettsmedlemma. I rettsfullmektig-gruppa er tendensen motsatt; delen av menn og kvinner er høvesvis 43 og 57 prosent. I det øvrige personalet (økonomi, personal, arkiv, IT, kontor-tenester m.v.) er det 75 prosent kvinner og 25 prosent menn.

Lønsnivået innanfor dei ulike stillingskategoriane er det samme for kvinner og menn, og alle har samme arbeidstid. Det er ein høgare del kvinner enn menn som er tilsatt på deltid, men delen er totalt sett liten.

7. Blikk på saksbunken

Trygderetten avsa 3371 orskurder i 2008. Av disse var 2258 fullt grunn- gitte. Vi har plukka ut og gitt eit samandrag av ein del saker. Sakene er hovudsakleg relatert til føresegnene i folketrygdlova. Hovudtyngda av Trygde- retten sine avgjerder gjeld denne lova.

Del I. Innledende bestemmelser

Kapittel 1 - Formål og definisjoner

07/03333. Formål og definisjoner – arbeidstakere. ftrl. § 1-8. Saksforhold der det ikke var dokumentert at forulykket ved arbeidsulykke fylte kravet om å ha vært "arbeidstaker".

Vedtak om ikke å godkjenne arbeids- ulykke - fall - med dødsfølge som yrkes- skade ble stadfestet. Vedtaket var grunn- gitt i at avdøde ikke hadde vært "arbeidstaker"; § 13-6, jf. § 1-8 i folketrygdloven. Det var ikke tilstrekke- lig sannsynliggjort at det forelå et ansettelsesforhold. Retten la til grunn at det ikke var nok bare å vise til at vedkommende utførte arbeid på aktuelle arbeidstidspunkt, og kom med uttalelser om krav til bevis for arbeidstakerstatus; blant annet ble det antatt at kravet kunne være bransje- avhengig. Konkret lagt vekt på det ikke var registrert noe arbeidsforhold i AA- registeret og at det ikke var innberettet skatt eller arbeidsgiveravgift for vedkommende fra angivelig arbeidsgiver. Det forelå heller ikke annen dokumen- tasjon i form av arbeidsavtale, timelister, lønns slipper eller kontoutskrifter som knyttet av-døde til angjeldende arbeids- giver. Retten la også vekt på at det var gitt sprikende forklaringer fra potensiell arbeidsgiver på spørsmålet om det forelå et ansettelsesforhold.

08/00456. Formål og definisjoner – arbeidstakere. ftrl. § 1-8. Saksforhold der person med avtale med kommune om å ha besøkshjem ikke fylte kravet om å ha vært "arbeidstaker"

Kvinne hadde avtale med kommunen om besøkshjem for et barn. I forbindelse med henting av dette barnet ble hun skadet i en bilulykke. Retten kom til at hun ikke kunne ses på som arbeidstaker på skadetids- punktet, jf. ftrl § 1-8. I vurderingen ble det lagt vekt på arbeidets karakter, at graden av instruksjon og tilsyn var lav og at det ikke forelå en avtale med kommunen som tilsa et arbeidsforhold. Likheter med avlastere og personer med omsorgslønn, jf. retninglinjer for praktisering, tilsa det samme. Kvinnen var dermed ikke yrkesskadedekket på skadetidspunktet og skaden kunne ikke godkjennes som yrkesskade, jf. ftrl §§ 13-3 og 13-6.

Kapittel 2 – Medlemskap

08/01513. ftrl § 2-1. Medlemskap – personer bosatt i Norge. Medlemskap forelå der opphold ikke var i strid med restriksjoner gitt i lov eller forskrift

Vedtak om å avslå krav om engang- stønad ved fødsel ble omgjort. 30 år gammel kvinne, med ektefelle bosatt i Norge, kom til Norge for familie- gjenforening med mannen - som hun 7 måneder tidligere hadde giftet seg med. Hun fødte et barn 10 dager før hun fikk oppholdstillatelse i form av arbeidstillatelse. Retten mente i motsetning til NAV at kvinnen var medlem av folketrygden da hun fødte. Retten vektla tidligere kjennelse i sak 07/03613 der "lovlig opphold", jf. ftrl § 2-1, var forstått slik at oppholdet ikke

måtte være i strid med restriksjoner gitt i lov eller forskrift. Kvinnen var omfattet av unntaksbestemmelser i utlendingsforskriften i kraft av ekteskap med norsk statsborger.

Del II. Beregning av pensjoner m.m.

Kapittel 3 - Pensjonskomponentene

08/00728. ftrl. § 3-21. **Utviklingen i praktiseringen av vilkårene for rettigheter som ung ufør ved kronisk utmattelsessyndrom (ME).**

En 27 år gammel kvinne hadde fått innvilget tidsbegrenset uførestønning på grunn av sykdommen kronisk utmattelsessyndrom (ME). Symptomdebut og diagnostisering ved henholdsvis 21 og 23 års alder. Hun fikk avslag på krav om ung uførrettigheter. Sykdommen hadde progrediert jevnt siden debut, og vedkommende ble ansett å være relativt hardt rammet. Retten omgjorde NAVs vedtak og tilkjente ung uførrettigheter under henvisning til utviklingen i Trygderettens praksis på området, samt at Arbeids- og velferdsetaten har endret praksis ved å inngå forlik i tilsvarende saker som har vært anket til lagmannsretten. Retten anså at den funksjonsnedsettelsen som var beskrevet lå i grenselandet med hensyn til alvorlighetsgrad for å kunne danne grunnlag for ung uførrettigheter ved kronisk utmattelsessyndrom. Opplysningene i saken tilsa imidlertid at det forelå "...klar patologisk utmattelse med lang restitusjonstid og sannsynligvis betydelig nedsatt funksjonsevne også som ufør." Retten viste i hovedsak til Trygderetts kjennelser i anken. 99/04236, 04/03628, 05/03059, 06/03768, 07/02455 og 08/00027, samt LA-2005-067533 og LG-2007-008709.

Del III. Stønning under arbeidsløshet

Kapittel 4 - Dagpenger under arbeidsløshet

08/161. ftrl. § 4-5. **Dagpenger – reelle arbeidssøkere. Begrensning av disponibilitet på arbeidsmarkedet til vanlig åpningstid i barnehager.**

Femmedlemskjennelse

Femmedlemskjennelse.

Dagpengesøkeren var samboer, og hadde etter at samboeren hadde fått ny jobb med lengre reisevei, sagt opp sin tidligere butikkjobb. Hun var villig til å ta heltidsarbeid, men bare hvis det var forenlig med barnehagens åpningstid, som var fra kl 07.30 til 16.30. Etter rettens syn begrenset hun dermed sin disponibilitet i forhold til det vanlige arbeidsmarkedet i en slik grad at hun ikke kunne anses for å være reell arbeidssøker i forhold til § 4-5 første ledd. En begrensning i barnehagens åpningstid utgjorde ikke i seg selv en tungtveiende grunn i forhold til § 4-5 annet ledd, og heller ikke hennes øvrige sosiale situasjon tilsa at unntaket kunne anvendes. Påanket vedtak ble stadfestet.

08/00352. ftrl § 4-20. **Dagpenger – tidsbegrenset bortfall av dagpenger, "rimelig grunn" til å slutte i arbeid – i annet EØSland**

Vedtaket om åtte ukers tidsbegrenset bortfall av dagpenger grunnet egen oppsigelse av arbeid i England ble stadfestet. NAV Klage og anke mente hele EØS-området måtte anses som ett arbeidsmarked samt at oppsigelse av en stilling i et av disse landene for å flytte tilbake til Norge etter fast forvaltningspraksis ikke var å anse som "rimelig grunn". Retten var ikke uenig i dette utgangspunktet. Vedtaket hadde også støtte i Trygderettens kjennelse av 27. juni 2007 i sak

08/00213 - som gjaldt land utenfor EØSområdet. Det ble her uttalt at oppsigelse av aktuelle stilling var omfattet av folketrygdloven § 4-10. Det hadde ellers ikke betydning om oppsigelse av arbeidsforhold i utlandet ville gjøre det enklere å få arbeid i Norge. I likhet med NAV Klage og anke, kunne retten ikke se at det var grunn til å fravike NAVs praksis i slike tilfeller - plikten til å holde på sin stilling gjaldt også i EØS-land utenom Norge

07/02492. ftrl § 4-10. Dagpengerforlenget ventetid. Praksis i Trygderetten tilsier at NAV har bevisbyrden for at et medlem kan bebreides for å ha sagt opp

En 26 år gammel kvinnelig frisør var blitt ilagt forlenget ventetid på åtte uker ved innvilgelse av dagpenger, jf. ftrl § 4-10, noe hun var uenig i. Når det gjaldt forståelsen av den aktuelle bestemmelsen viste retten til uttalelser i ankesak nr. 02/02565. Med henvisning til ankesak nr. 05/01440, og 01/01551 - der det ble vist til uttalelser i ankesak nr. 98/03567, samt ankesak nr. 06/03481 hvor det ble vist til ankesak nr. 98/01517 og 02/00262, var retten av den oppfatning at det var ankemotparten som måtte sannsynliggjøre at den ankende parten var å bebreide for å ha blitt sagt opp - en bevisbyrde retten ikke fant oppfylt. Omgjøring.

Del IV. Ytelser ved sykdom m.m.

Kapittel 5 - Stønad ved helse-tjenester

07/03470. ftrl § 5-4. Stønad ved helse-tjenester – legehjelp. Ikke grunnlag for full dekning av behandlingsutgifter som følge av yrkesskade hos lege uten driftsavtale

Dekning av utgifter for behandling av yrkesskade hos lege uten avtale, jf ftrl § 5-4, jf § 5-25 og tilhørende forskrift § 1 og § 3. Stadfestelse. Kvinne med godkjent yrkesskade fikk flere år etter skaden behandling hos lege uten avtale og mente seg berettiget til full dekning av utgiftene grunnet yrkesskade. Dom i Høyesterett av 8.5.07 vedr. legemidler måtte anses å gå langt i å se på ftrl § 5-25 som en selvstendig hjemmel til å dekke nødvendige utgifter for å bøte på skaden. Saksforholdet og reglene i foreliggende sak var anerledes. Det var ikke nødvendig å gå til lege uten avtale for å bøte på skadene. Legehjelp ved yrkesskade var regulert i lov og forskrift og forutsatte behandling gitt av avtaleleger og dekningen var begrenset til honorartakst, jf også kjennelse 07/01581.

Kapittel 6 - Grunnstønad og hjelpestønad

08/734. ftrl § 6-8. Grunnstønad og hjelpestønad – bortfall av stønad under opphold i institusjon

Gutt var født med alvorlig tarm-sykdom; Mb Hirschsprung. Han var avhengig av parenteral ernæring og gastrostomi og var innlagt i sykehus fra fødselen. Han ble utskrevet til hjemmet ca 8 måneder gammel og ble da innvilget forhøyet hjelpestønad sats 2. Foreldrene mottok pleiepenger under sykehusoppholdet, og krevde hjelpestønad. Det viste til at de utførte den samme forpleiningen av sønnen på sykehuset som de gjorde etter utskrivning til hjemmet. Retten var enig i at hjelpestønad normalt ikke kan ytes ved lengre opphold i en institusjon som sykehus. Dette følger klart av ftrl § 6-8. Stadfestelse.

Kapittel 7 - Stønad ved gravferd

08/01341. ftrl § 8-4. Sykepenger – arbeidsuførhet. §8-9 Opphold i Norge eller i utlandet. Revmatisk sykdom – utenlandsopphold i egen regi for å oppnå helsemessig gevinst

Mann med kronisk revmatisk lidelse hadde helsemessig nytte av et utenlandsopphold hver vinter. Sykmelding var godtatt i denne anledningen i flere tidligere år. Vedk. ville vært i arbeid om han ikke hadde reist til utlandet. Avslagsvedtaket var grunnlagt i at sykmeldingen var foranlediget av en planlagt utenlandsreise. Retten viste til at den kroniske lidelsen forverret seg i den kalde årstiden, og gjorde nedsatt funksjonsevne og arbeidsuførhet sannsynlig. Fastlege og spesialist mente reisen til varmere strøk bidro til at mannen fortsatt kunne være i arbeid. Lagt vekt på at det i Stortingskommiteen i forbindelse med lovendringen i 1993 var gitt uttrykk for at "en sykmelding i enkelte situasjoner også kan forebygge lengre sykdomsperioder. Den nye bestemmelsen må derfor praktiseres med skjønnsomhet." I saken gjaldt at utenlandsoppholdet mest sannsynlig ville bidra til å redusere samlet sykefravær grunnet sykdommen.

08/01385. ftrl § 8-55. Sykepenger – sykepenger ved yrkesskade. Verken for syke- eller fødselspenger gjaldt krav om 26 ukers opptjening, jf. ftrl § 8-12, etter periode med sykepenger med grunnlag i yrkesskade for å ha rett til stønad med grunnlag i annen helsesvikt enn yrkesskaden

Vedtaket om å avslå (å gjenoppta tidligere avslag på) krav om fødselspenger var begrunnet med at medlemmet ikke hadde rett til sykepenger fra folketrygden ved sykmeldingen i en periode før kravet var satt fram, og derfor kunne

hun ikke anses å ha vært yrkesaktiv med pensjonsgivende inntekt i minst seks av de siste ti månedene før uttak av fødselspenger, jf. ftrl § 14-4 første ledd (slik den lød i 2006). Vedkommende hadde tidligere mottatt sykepenger i maksimalt antall dager på grunn av en yrkesskade. Retten var uenig i at det derfor måtte kreves ny opptjening av rett til sykepenger, jf. ftrl § 8-12. Aktuell sykmelding hadde annen årsak enn yrkesskaden. Reglene i ftrl § 8-55 bokstav f og uttalelser i Ot. prp nr. 9 (1981-82) tilsa at det da ikke kunne kreves ny opptjening.

Kapittel 9 - Stønad ved barns og andre nære pårørendes sykdom

Kapittel 10 - Ytelser under medisinsk rehabilitering

07/03866(lupelampe – retningslinjer for synsoptikk)

Vedtaket om å avslå krav om stønad til lupelampe ble omgjort. 71 år gammel kvinne med ALS var avhengig av døgnkontinuerlig pleie og tilsyn. Hun brukte pustemaske i 20 av 24 timer i døgnet, hadde ikke taleevne og var avhengig av briller for å lese og kommunisere (skriftlig). Hun kunne ikke bruke briller når hun var tilkoblet pustemasken. Vedtaket om avslag var grunnlagt i at kvinnen ikke fylte vilkårene for å anses som svaksynt i folketrygdlovens forstand, slik disse var forstått i aktuelle retningslinjer. Retten var ikke enig i NAVs vurdering, og fant ikke å tillegge retningslinjene vekt i dette tilfellet. Slik retten så det måtte vedkommendes behov for lupelampe vurderes ut fra hennes totalsituasjon. Det kunne ikke være riktig bare å vurdere henne opp mot vilkårene for svaksynte i en situasjon der hun rent faktisk ikke kunne nyttiggjøre seg

brillene. Retten mente derfor at hennes krav om lupelampe måtte vurderes i forhold til vilkårene om nødvendighet og hensiktsmessighet i § 10-6 i folketrygdloven. Lupelampen var klart både nødvendig og hensiktsmessig, noe som for øvrig ikke var bestridt av NAV.

07/03251. ftrl. § 10-7. Ytelser under medisinsk rehabilitering - stønad til bedring av funksjonsevnen. Datautstyr ved redusert skriveevne

Krav om dekning av stønad til datautstyr. Kvinne med eneansvar for to barn var sterkt funksjonshemmet grunnet multipl sklerose. Hun kunne ikke bruke blyant eller penn. Avslagsvedtak var blant annet grunnlagt i at hun kunne kommunisere muntlig, jf. retningslinjer fra NAV. Hjemmel i forskrift til å gi slike retningslinjer forelå, noe som ga dem særlig vekt som rettskilde, jf. kjennelse i sak 05/00885.

Retningslinjene måtte likevel veies mot øvrige rettskilder og være i samsvar med de rammene som lov og forskrift fastsatte. Det kunne være i strid med lovens nødvendighetsvilkår, dersom retningslinjene alltid avskar stønadsrett ved "redusert skriveevne" når en person kunne kommunisere muntlig. Det kunne ikke kreves at skriveevnen var helt bortfalt, jf også sak 07/00529 - som forutsatte at retningslinjene ikke kunne være ment slik at enhver som kunne snakke, var utelukket fra stønad. Retten vurderte også omtalen i retningslinjene av begrepet "dagliglivet". Denne omtalen var ikke uttømmende; også omsorgsoppgaver for egne barn kunne ha betydning. I den foreliggende saken ga NAVs fortolkning av retningslinjene et for snevert dekningsområde. Omgjøring.

07/3680. ftrl. § 10-7. Vedtak om gjeldsoppgjør ved kondernering av trygdefinansiert bil.

42 årig kvinne hadde mottatt stønad til anskaffelse av bil. Etter en ulykke som følge av promillekjøring, var bilen konderneret. Etterfølgende vedtak om gjeldsoppgjør ble omgjort. NAV hadde lagt til grunn at gjeldsbrevet sammen med forskriften ga tilstrekkelig hjemmel. Retten kom til at forskriftens § 15 og § 16 tredje ledd, ikke ga klar nok hjemmel for gjeldsoppgjør i den aktuelle situasjonen. Retten viste også til § 1-2 folketrygdloven. Det var i strid med denne å fastsette mer vidtgående adgang til gjeldsoppgjør enn det som fulgte av §§ 15 og 16. Det ble ellers vist til relevant trygderettspraksis, der det framgikk at gjeldsoppgjør bare kunne gjennomføres når oppgjøret hadde hjemmel i lov eller forskrift.

07/03097. ftrl § 10-7. Bilstønad. I vurderingen av om "reelt og betydelig behov" forelå, jf. forskrift til § 10-7, hadde det ikke betydning at vedkommende også før kravet ble satt fram brukte bil grunnet helsesvikt.

76 år gammel kvinne var født med hofteledelse, hadde innsatt totalprotese i høyre hofte, hadde fått artrose i andre vekt bærende ledd og hadde i lengre tid vært avhengig av å bruke gåstol. Dette tilsa klart at hun både før og etter fylte 70 år fylte inngangsvilkårene. NAV mente hun hadde et reelt og betydelig behov for transport og at hun ikke kunne reise med offentlige transportmidler. Avslagsvedtak var grunnlagt i at hennes udekkete transportbehov var lite fordi hun brukte egen bil. Retten mente at det i overveielser av om det forelå et reelt og betydelig behov for transport ikke kunne trekkes fra det behovet som ble dekket ved bruk av egen bil.

Reglene om gjenanskaffelse ga ellers ikke grunnlag for å avslå kravet: Ut fra forarbeidene framsto det klart at det med "vilkårene", jf. ftrl § 10-4 tredje ledd, var ment de alminnelige vilkårene i forskriften § 3 og ikke også reglene om gjenanskaffelse i forskriften § 8. Omgjøring.

07/1108. ftrl § 10-8. rehabiliteringspenger. Saksforhold der fysioterapi og egentrening fylte kravet til aktiv behandling.

Vedkommende hadde tidligere mottatt ytelser under rehabilitering og yrkesrettet attføring etter en uføregrad på 100 % med grunnlag i kronisk smertetilstand. Hun begynte så å arbeide i halv stilling og krevde rehabiliteringspenger etter en uføregrad på 50 %. Avslaget var bl.a. begrunnet med at fysioterapi og egentrening ikke kunne anses som aktiv behandling med utsikt til bedring av arbeidsevnen, jf. ftrl § 10-8 annet ledd. Retten viste til at kvinnen hadde forsøkt ulike former for behandling, uten at det hadde ført til bedring av funksjonsnivåen. Verken spesialist i fysikalsk medisin eller fastlegen kunne foreslå andre behandlingstiltak. Fastlegen hadde foreskrevet ytterligere fysioterapi, ved siden av egentrening. Sett i lys av at hun hadde kommet tilbake i halv stilling, og det var et berettiget håp om å gjenvinne ytterligere arbeidsevne gjennom fysioterapi og trening under veiledning, fant retten etter omstendighetene at dette måtte anses som behandling med utsikt til å bedre arbeidsevnen. Vedtaket ble omgjort slik at graderte rehabiliteringspenger ble tilstått.

08/190. ftrl. § 10-7. avslag på krav om rullestolrampe til bruk som rømningsvei i tilfelle brann.

Anke over avslag på krav om rullestolrampe til bruk som rømningsvei i

tilfelle brann. Kvinne på 46 år hadde multippel sklerose, som periodevis gjorde henne avhengig av rullestol. Stadfestelse. Retten la til grunn at rømningsveien ikke skulle benyttes i dagliglivet. Holdepunkter i saken for en utvidende tolkning av dagliglivsbegrepet forelå ikke. Retten la også til grunn at det ville være vanskelig å overskue rekkevidden av en eventuell slik utvidelse. Dette forholdet tilsa også at den avgrensningen ordlyden ga etter en alminnelig språklig forståelse måtte tillegges avgjørende vekt.

04/1468. ftrl §10-8. rehabiliteringspenger. Kronisk tretthetstilstand – krav til aktiv behandling.

Vedtaket om å avslå krav om rehabiliteringspenger ble stadfestet. Sykepleier ble sykmeldt pga tretthet, slitenhet, angst m.m.; mulig "ME", og ble tilstått rehabiliteringspenger etter utløpt sykepengeperiode. Behandlingen besto av time hos psykolog hver 14. dag. Kravet om fortsatte rehabiliteringspenger ble avslått fordi dette ikke ble ansett å fylle kravet til "aktiv behandling" for å bedre arbeidsevnen. Retten viste til at ME-pasienter ble anbefalt å utprøve individuelt tilpasset forsiktig opptrening kombinert med kognitiv terapi. Aktuelle regler måtte forutsettes å legge opp til at aktive løsninger skulle prøves maksimalt før behandling og trening av mer vedlikeholdende karakter var aktuelt. Behandlingsvilkåret var ikke oppfylt på søknadstidspunktet.

Kapittel 11 - Ytelser under yrkesrettet attføring

08/215. ftrl § 11-5. (langvarig praksis for å tenke kompensasjon når medlemmet ikke kunne nyttiggjøre seg den utdanning vedkommende hadde valgt og der årsaken var helseproblemer som

oppsto etter at utdanningen var fullført. Omgjøring ansett å ha støtte i tidligere praksis, jf. sakene 04/01295, 02/04334, 07/02499 og 06/01050)

En kvinne som ble tilstått tidsbegrenset uførestønad etter en uføregrad på 50 % for en periode på tre år (samt halve rehabiliteringspenger). Ett år senere fremsatte hun krav om høyere uføregrad og ble tilstått hel uførepensjon. I dette tilfellet ble samlet ytelse betydelig mindre og kvinnen ville ha ytelsen som tidsbegrenset uførestønad. Retten var enig med NAV i at vanlig uførepensjon måtte være korrekt ytelse etter folketrygdloven § 12-9 siste ledd. Ved valg av stønadsform etter § 12-9 kunne det ikke legges vekt på hvilken ytelse som ble høyest. Kvinnen kunne heller ikke anses for å ha ervervet seg noen rett til å få beholde den gunstigste stønadsformen ut stønadsperioden. Retten pekte ellers på at rehabiliteringspengene bare var tilstått frem til vedtaket om uførepensjonen forelå.

08/02302. ftrl. § 11-6. (Ytelser under yrkesrettet attføring – nødvendige og hensiktsmessige tiltak. Manglende aksept av tiltak foreslått av NAV tilsa i saken at attføringsbistand ikke var "hensiktsmessig")

Vedtaket om ikke å anse attføringstiltak "hensiktsmessig", jf. ftrl. § 11-6 ble omgjort. Vedtaket var grunnlagt i at vedkommende ikke hadde tatt stilling til NAVs alternative forslag til attføringstiltak. Forslagene var framkommet i vedtak der vedk.s egne forslag til handlingsplan var blitt avslått.

Retten la til grunn at realiteten i vedtaket var at manglende aksept av konkret forslag til attføringsopplegg i seg selv var ansett å tilsi at attføring ikke var hensiktsmessig. Vedkommende hadde påklagd og påanket vedtak der

hans egne forslag til attføringstiltak ikke var ansett hensiktsmessige. I kraft av sin rett til å klage og anke over vedtak måtte vedkommende legitimt i denne saken kunne la være å ta stilling til alternative attføringstiltak uten å bli møtt med at manglende aksept av NAVs forslag tilsa at attføring ikke var hensiktsmessig.

Kapittel 12 - Tidsbegrenset uførestønad og uførepensjon

07/01710. ftrl. § 12-2 Forutgående medlemskap – krav til sikkert vedtaksgrunnlag, jf. Trygderettens praksis.

Kvinne, 28 år, satte frem krav om uførepensjon for fjerde gang. To tidligere avslag stadfestet av Trygderetten, 00/03210 og 02/02787. Hun hadde følgeskader etter poliomyelitt fra hun var 3 år. Hun kom til Norge da hun var 22 år. Hun fikk avslag med henvisning til at uføretidspunktet måtte settes til før hun kom til Norge. Retten var enig i dette. Retten viste til praksisen om at vedtaksgrunnlaget ikke måtte fremstå som tvilsomt, slik dette er uttrykt i kjennelsen i Trygderettens ankesak nr. 98/04092, og fulgt opp i en rekke senere kjennelser. Praksisen må imidlertid veies mot lovens intensjoner slik disse er uttrykt i forarbeidene, jfr. kjennelsen i Trygderettens ankesak nr. 03/05984, og lagmannsrettens dom i samme sak; anken nektet fremmet til HR. Attføringsforsøk hindret ikke tilbakeføring av uføretidspunktet, jfr. kjennelsen i Trygderettens ankesak nr. 07/01165. Stadfestelse.

08/01250. ftrl § 12-6. Uførepensjon – sykdom, skade eller lyte – krav til årsakssammenheng. Bevisvurdering ved spørsmål om simulering.

46 årig mann, anket over avslag på søknad om ny uføreytelse. Mannen

hadde mottatt uførepensjon i perioden fra 1996 til februar 2002. Opphørsvedtaket ble stadfestet i Trygderetten i ankesak 03/01924. Borgarting lagmannsrett kom under dissens i februar 2005 til at Trygderettens kjennelse i ankesak 03/1924 var gyldig. Høyesterett nektet anke fremmet. Lagmannsretten har senere prøvd og forkastet to begjæringer om gjenopptagelse. Det var avgjørende om vedk. var kronisk hørselshallusinerert eller om han simulerte å ha en psykisk lidelse. Det forelå en rekke spes.erklæringer der helsetilstanden ble vurdert. Retten la i foreliggende sak vekt på erklæringer innkommet etter lagmannsrettens dom i februar 2005, dels fordi disse var nyest og mest oppdatert, dels fordi erklæringene framsto grundigere og baserte seg på bedre kjennskap til pasienten enn de legeerklæringene som forelå tidlige. Retten kom til at mannen har en alvorlig psykisk lidelse, og fant øvrige vilkår for rett til uføreytelse oppfylte. Omgjøring.

08/01026. ftrl § 12-7. Uføreytelse - nedsatt inntektsevne – uføregrad. Saksforhold der deltakelse i næringsvirksomhet ble sett på som uttrykk for så omfattende inntektsevne at det ikke forelå rett til uføreytelse

Vedtaket om opphør av tilstått (hel) uførepensjon ble stadfestet. Pensjon var tilstått i 1999, og vedkommende hadde etter dette innehatt flere sentrale verv i sju forskjellige selskaper der han også hadde vært involvert på eiersiden. Vedk. selv har hevdet at flere av vervene kun var pro forma, at selskapene i realiteten har vært drevet av sønnen og ellers vist til at det har vært få eller ingen ansatte i selskapene. Han har imidlertid ved flere anledninger erkjent å ha utført arbeid i selskapene.

Virksomhetene hadde i hovedsak vært lokalisert til hjemstedet og nærområdet, mens sønnen i hele den aktuelle perioden har bodd i Oslo og i Trondheim. Vedk. hadde også ved forskjellige anledninger representert selskapene utad, eksempelvis i media. Han har også mottatt betydelige beløp i kjøregodtgjørelser i forbindelse med næring. Selv om han ikke har hatt pensjonsgivende inntekter utover fribeløpet, kom retten til at han måtte ha en inntektsevne i behold som ikke var forenlig med uførepensjon

08/771. ftrl § 12-9. Økonomisk fordel av tidsbegrenset uførestønad framfor uførepensjon ga ikke grunnlag for å tilstå tidsbegrenset ytelse

En kvinne som ble tilstått tidsbegrenset uførestønad etter en uføregrad på 50 % for en periode på tre år (samt halve rehabiliteringspenger). Ett år senere fremsatte hun krav om høyere uføregrad og ble tilstått hel uførepensjon. I dette tilfellet ble samlet ytelse betydelig mindre og kvinnen ville ha ytelsen som tidsbegrenset uførestønad. Retten var enig med NAV i at vanlig uførepensjon måtte være korrekt ytelse etter folketrygdloven § 12-9 siste ledd. Ved valg av stønadsform etter § 12-9 kunne det ikke legges vekt på hvilken ytelse som ble høyest. Kvinnen kunne heller ikke anses for å ha ervervet seg noen rett til å få beholde den gunstigste stønadsformen ut stønadsperioden. Retten pekte ellers på at rehabiliteringspengene bare var tilstått frem til vedtaket om uførepensjonen forelå.

08/01352, ftrl § 12-12. Uførepensjon - revurdering av uføregraden. Bortfall av uførepensjon med grunnlag i opplysninger om utøvelse av økonomisk virksomhet

NAV Utlands vedtak om opphør av hel uførepensjon som følge av endrede forhold ble stadfestet. Medlemmet var hovedaksjonær i spansk selskap. Betydelige beløp var ført inn på vedkommendes private konto, og utbetalingene fra denne til selskapets konto var lavere. Økonomiske forhold i selskapet var elles uklare, og det var ikke mulig å ta stilling til størrelsen av et eventuelt overskudd. Det måtte samtidig legges til grunn at vedkommende i en periode hadde vært daglig leder og at hun sto for markedsføring av selskapet, ansettelse og oppsigelser samt kontraktsforhandlinger, fakturering og betaling til utleiere. Retten fant at opplysningene i saken tilsa at vedkommende hadde hatt en inntektsevne som oversteg 50%.

07/01958. ftrl § 12-18. Uførepensjon ved yrkesskade. Fastsetting av yrkesforårsaket uførhet. Det måtte foretas fordeling selv om årsaker utenfor yrket ikke i seg selv ville gitt uførhet

Mann var utsatt for yrkesskade 33 år gammel. Fikk leddport i hode med påfølgende forverrede hodepineplager samt nakkeplager. Kom ikke tilbake i arbeid, og ble i 2006 tilstått 100% tidsbegrenset uførestønad. 35% ble godkjent som yrkesskadefølge, og han anket dette. Han hadde i ungdommen kollidert med bil og fått kraniebrudd med påfølgende hodepineplager. Fikk også etter yrkesskaden whiplash-skade. Han påberopte at yrkesskaden var utslagsgivende for uførheten. Retten fant det ikke kunne unnlates å fordele årsaker etter § 12-18. selv om andre årsaker enn yrkesskaden ikke alene ville ført til uførhet. For full godkjenning er det spørsmål om det er overvekt av sannsynlighet for at minst 70% av inntektsumførheten er yrkesskadebetinget. Viste til Hålogaland LR dom 16.5.06 og

Gulating 14.1.08. Retten fant ved bevisvurderingen ikke at så var tilfelle, men økte yrkesbetinget uføregrad til 50%.

Kapittel 13 - Yrkesskadedekning

Ankesak nr. 07/2880. ftrl. § 13-6. Yrkesskadedekning ved skade oppstått under seminaraktivitet.

Femmedlemskjennelse.

Stadfestelse. Vedkommende ble skadet under en båttur om kvelden i tilknytning til en samling for selgere. Retten fant at det at det var en aktivitet under samme motto som samlingen ikke var tilstrekkelig til å gjøre det til en faglig aktivitet. Retten la til grunn at også en aktivitet med sikte på teambygging og styrket arbeidsmiljø etter omstendig-hetene kunne være yrkesskadedekket. Kriteriet "hvor direkte eller tilstrekkelig nær tilknytningen er mellom aktivitetene og vedkommendes ordinære arbeidssituasjon", slik det er utviklet gjennom Trygderettens praksis, må imidlertid innebære noe mer enn at kolleger gjør noe sammen. Tiltaket må være preget av en mer faglig tilnærming til teambygging og styrking av arbeidsmiljø. Tid og sted for aktiviteten er ikke i seg selv avgjørende, men får betydning for vurderingen av om vedkommende er i arbeid. Det ble lagt vekt på at aktiviteten lå utenfor rammen av arbeidsgivers styringsrett. Trygderettens praksis ble, med henvisning til uttalelser fra Høyesterett, tillagt betydelig vekt. Ankesak nr. 07/02822 gjelder samme ulykkeshendelse.

07/02525. ftrl § 13-3. Yrkesskade – arbeidsulykke. Ikke grunnlag for å godkjenne matforgifning oppstått under hotellopphold som yrkesskade eller yrkessykdom likestilt med yrkesskade
Avslag på krav om å få godkjent mat-

forgiftning og senere leddsmerter som yrkesskade etter ftrl § 13-3 eller likestilt yrkessykdom etter ftrl § 13-4. Stadfestelse. Under arbeidsoppdrag i Saudi-Arabia ble ingeniør matforgiftet ved inntak av måltider på det hotellet der han også utførte sitt arbeidsoppdrag, og ble behandlet for alvorlig magekatarr. Retten kom til at ftrl § 13-4 og § 1 bokstav H i tilhørende forskrift nr. 220 må oppfattes som uttømmende i forhold til godkjenning av smittsomme sykdommer påført i arbeid. Det er da ikke rettslig grunnlag for en godkjenning av slik smitte som yrkesskade med hjemmel ftrl § 13-3. En kjennelse i Trygderetten i februar 2007 i ankesak 06/03067 synes å bygge på motsatt rettsoppfatning. Vurdert mot ftrl § 13-4, det vil si mot § 1 bokstav H i forskriften, var det heller ikke grunnlag for godkjenning.

ftrl § 13-4 Yrkesskade – yrkessykdommer som likestilles med yrkesskade. Ikke grunnlag for godkjenning av eksem som yrkessykdom med grunnlag i skjerm-/pcbruk.

En nå 35 år gammel kvinne, arbeidet deltid som journalist med bruk av pc og skjerm på arbeidet og hjemme. Hun utviklet etter en tid, en allergisk reaksjon i huden rundt øynene m/ påvist eksem og hevelser. Plagene ble ikke godkjent som yrkessykdom, og retten stadfestet vedtaket. Det var ikke dokumentert at yrkespåvirkning hadde medført eksemplagene, og det var ikke ut fra tilgjengelig medisinsk kunnskap sannsynlig at elektromagnetiske felt på en dataskjerm kunne forårsake eksem.

08/01476. ftrl. § 13-17. Yrkesskademenerstatning ved yrkesskade. Ikkje grunnlag for å bruke fordelingslære når

det gjaldt krav om godkjenning av følgeskade til yrkesskade

Mann, født 1934, hadde utvikla silikose som følge av yrkesrelatert eksponering for stein og støv. Sjukdommen var godkjent som yrkesjukdom. Hausten 2006 skulle han opererast for tarmslyng. Det oppsto komplikasjonar, og han avgikk ved døden etter gradvis aukande respiratoriske vanskar. Dei etterlatte meinte at dødsfallet måtte godkjennast som følgetilstand av yrkessjukdommen. Anken førte ikkje fram. Etter gjennomgang av ordlyd, teori, praksis og reelle omsyn la retten til grunn at det ved godkjenning av følgetilstandar gjeld ei rein hovudårsakslære. I motsetning til ved vurdering av primære yrkesskader og yrkessjukdommar var det ikkje grunnlag for å supplere med ei fordelingslære for tilfeller der den primære tilstanden var årsak, men ikkje hovudårsak. Retten la til grunn at den ankande parten sin lungesjukdom medførte ein viss, men ikkje betydeleg tilleggsrisiko ved operasjon. Denne var vanskeleg å kvantifisere, men var etter retten sitt syn ikkje så stor at yrkesjukdommen kunne reknast som hovudårsak til dødsfallet. Vilkåra for yrkesskadegodkjenning av dødsfallet var då ikkje oppfylt. Stadfesting.

Del V. Ytelser knyttet til livsløp og familiesituasjon

Kapittel 14 - Ytelser ved fødsel og adopsjon

08/00817. ftrl. § 15-5. Enslig mor eller far. Rett til stønader som enslig. Gitt tilslutning til at "...klare objektive opplysninger" må tilsi noe annet for at medlemmets opplysninger i egen-

erklæringer ikke skal ha avgjørende vekt, jf. dom av Frostating lagmannsrett av 14. oktober 2008 (LF-2008-29838)

Rett til stønader som enslig forsørger for 36 år gammel kvinne. Saken gjaldt fire vedtak relatert til samme forhold, og som NAV hadde behandlet og oversendt til Trygderetten som tre forskjellige saker: 1) Vedtak om omregning av utvidet barnetrygd med virkning fra 01.04.07, ankenr. 08/00817, 2) to vedtak om tilbakevirkende opphør av overgangsstønad og stønad til barnetilsyn med virkning fra 01.09.05, ankenr. 08/02377, og 3) vedtak om tilbakevirkende omregning av utvidet barnetrygd til ordinær barnetrygd for perioden 01.09.05 til 31.03.07, ankenr. 08/02379. Sakene ble forent til felles behandling. Retten la til grunn Frostating lagmannsretts dom av 14.10.08 (LF-2008-29838), og foretok deretter en vurdering av om det forelå tilstrekkelig klare objektive opplysninger som begrunnet overprøving av vedkommendes egne opplysninger om sin status. Retten kom etter en konkret vurdering til at vedkommende ikke kunne anses å ha vært enslig forsørger i perioden 01.09.05 til 20.03.07, og stadfestet derfor vedtakene om tilbakevirkende opphør og omregning av de aktuelle stønader. Retten fant ikke grunnlag for at vedkommende ikke kunne ses på som enslig forsørger etter 20.03.07. NAV hadde ikke tatt stilling til den ankende parts anførsler på dette punktet. Vedtak om omregning fra utvidet til ordinær barnetrygd fra 01.04.07 ble derfor opphevet, og saken hjemvist for ny behandling i NAV.

08/01310. ftrl § 15-12. Enslig forsørger – utdanningsstønad. Bachelorgrad

må forutsettes å gi yrkeskompetanse

Utdanningsstønad og overgangsstønad Stadfestelse. Kvinne med barn på 6 år hadde gjennomført treårig utdanning og oppnådd en bachelorgrad i idrett og friluftsliv. Hun hadde mottatt overgangsstønad og utdanningsstønad i hele studieperioden og mente seg berettiget til slik stønad ved fortsatte studier til mastergrad. Hun hevdet et bachelorgrad ikke ville gi henne en fast jobb. Retten forutsatte at en bachelorgrad som normalt tok tre år etter trygdepraksis skulle gi yrkeskompetanse, jf. blant annet tidl. kjennelse 07/02402. Det fulgte ellers av ftrl. § 15-12, at utdanningsstønad som klar hovedregel bare kunne gis for tidsrom da den enslige var berettiget til overgangsstønad. Det forelå ikke forhold som nevnt i ftrl § 15-6 som tilsa at overgangsstønad kunne tilstås lengre enn gjort.

Del VII. Forvaltningsmessige bestemmelser

Kapittel 21 - Oversikt over saksbehandlingsreglene i trygdeetaten.

07/3868. ftrl. § 21-3.

Forvaltningsmessige bestemmelser – medlemmets opplysningsplikt.

Saksforhold der "rimelig grunn" til ikke å møte hos psykolog forelå

En 50 årig datakonsulent fikk avslag på krav om uføreytelse i 2007 fordi han nektet å møte til innkalling hos psykolog. Han ble sykmeldt i 2002 med diagnosen trettbarhet/engstelig for hjerteanfall. Senere fikk han diagnosen stressreaksjon/depresjon. Ut fra erklæringer fra fastlege, medlemmet selv og ektefellen, la retten til grunn at vedkommende var svært sårbar. Han hadde utviklet en aversjon mot å

"utlevere seg" overfor psykolog/psykiater. Han hadde møtt til psykologtime, men ikke maktet å gjennomføre denne. Retten forutsatte at det skulle mye til for at et medlem har rimelig grunn til ikke å møte til undersøkelse hos lege/psykolog. Foreliggende sak var imidlertid et særlig tilfelle der det å møte hos lege/psykolog ville ført med seg slike belastninger for vedkommende at det ikke er rimelig å kreve undersøkelse gjennomført." Rimelig grunn" til ikke å følge pålegg forelå. Kravet kunne derfor ikke avslås etter ftrl. §§ 21-3 og 21-7. Vedtaket om å avslå kravet om uføretelse ble opphevet.

Kapittel 22 - Utbetaling

08/00427. ftrl § 22-13.

Forvaltningsmessige bestemmelser – frister for framsetting av krav.
Saksforhold der personlighetsforstyrrelse med noe kognitiv svikt ikke gjorde vedkommende "åpenbart" ute av stand til sette fram krav

Spørsmål om virkningstidspunkt for uførepensjon. Folketrygdloven § 22-13 sjettede ledd. Stadfestelse med dissens. Vedkommende var tilstått 100 % uførepensjon med grunnlag i personlighetsforstyrrelse, beregnet etter reglene for ung ufør, med virkning fra 1. mars 1989. Uføretidspunktet ble satt til fylte 16 år - i 1976. Rettens flertall fant det ikke åpenbart at hun hadde vært ute av stand til å fremme krav tidligere og viste blant annet til at hun hadde fremmet et krav om attføring allerede i 1982 samt at hun tross personlighetsforstyrrelse og samhandlingsproblemer i perioder hadde fungert godt i arbeid og annen daglig aktivitet. Attføringskyndig medlem viste til at Trygderetten i praksis hadde ansett personer med manglende sykdoms-

innsikt og svært svak kognitiv funksjon ute av stand til å sette fram krav.

Kvinnen manglet klart innsikt i sin manglende evne til å møte arbeidslivets utfordringer - sannsynligvis grunnet hjerneskade. Slik manglende innsikt måtte anses ha hindret henne i å fremme krav tidligere. Anke avslås etter ftrl. §§ 21-3 og 21-7. Vedtaket om å avslå kravet om uføretelse ble opphevet.

07/01858. ftrl § 22-13.

Forvaltningsmessige bestemmelser - frister for framsetting av krav- etterbetaling.
"Åpenbart ute av stand til å sette fram krav"; spørsmål om denne vurderingen skulle knyttes til vedkommende myndige person selv eller dennes hjelpeverge
Refusjon av egenandeler. Ftrl § 5-3 og § 22-13. Krav om refusjon av egenandeler fra 84 årig mann, som hadde fått oppnevnt hjelpeverge, var ansett satt fram for sent. Spørsmål om vurdering i forhold til unntaksregelen i ftrl § 22-13 sjettede ledd skulle knyttes til mannen selv eller andre personer som kunne sies å opptre på hans vegne. Problematikken var tidligere blant annet drøftet i sak 06/01548, der det i stor grad ble vist til uttalelser i sak 03/02258. I begge sakene var akseptert en utvidende fortolkning overfor verger for mindreårige eller umyndiggjorte, noe retten ikke var uenig i. I disse sakene var det ikke tatt endelig stilling til i hvilke situasjoner hjelpeverger kunne sidestilles med verger i relasjon til § 22-13 sjettede ledd. Stor nok likhet med verger som opptrådte for mindreårige eller umyndiggjorte var ikke ansett å foreligge. I den foreliggende saken kom retten til at det ikke var riktig å utvide bestemmelsens område. Vurderingen måtte derfor skje i forhold til "den som har rett til ytelsen", det ville si medlemmet selv. Vedtaket ble opphevet for dette skulle gjøres

Trygderettsloven

07/3176. Trl. § 10, fjerde ledd.

Oppreisning mot oversittelse av ankefrist. Særlige grunner for oppreisning ved fristoversittelse. Femmedlemskjennelse.

Særlige grunner for oppreisning ved fristoversittelse.

Femmedlemskjennelse. Saken gjaldt gravferdsstønad, jfr. folketrygdloven. § 7-2. Ankefristen var oversittet med mer enn seks måneder. Vedkommende påberopte seg misforståelser mellom prosessfullmektig og parten som "særlige grunner" for oversittelsen, uten nærmere presisering. Retten fant ikke dette tilstrekkelig. Retten fant videre at trl § 10 fjerde ledd måtte forstås slik at de særlige grunnene må referere seg til årsaker til at fristen er oversittet. Bestemmelsen åpner ikke opp for å ta hensyn til betydningen av saken for den ankende part, eller til utsikten til et positivt utfall ved en realitetsvurdering. Dissens 3-2. Mindretallet mente blant annet at det burde være relativt enkel adgang til materiell oppretting, og at anke ikke burde avvises der det var høy grad av sannsynlighet for at den ville føre fram. I saken måtte dette anses å være tilfelle. Anken ble avvist.

Annet

07/03753. btrl. § 5 Barnetrygd – barnetrygd under utenlandsopphold. Rett til barnetrygd ut over 12 måneder forutsetter pliktig eller frivillig medlemskap med grunnlag i reglene i folketrygdloven §§ 2-5 eller 2-8

Under 2-årig opphold i USA var vedkommende pliktig medlem i folketrygden i medhold av konvensjon med USA. Barnetrygd ble avslått da

oppholdet skulle være mer enn 6 mndr., jfr. barnetr. loven § 4.

Medlemskapet berodde ikke på ftrl.

§ 2-5 eller frivillig medlemskap etter § 2-8, jfr. barnetr.l. § 5. § 5 ble endret fra 1.1.07 til å omfatte også de som fyller vilkårene etter § 2-5 eller § 2-8. Dette som følge av samtidig endring av § 4 der grensen for opphold utenlands ble endret fra 12 til 6 mndr. Retten fant at lovendringens formål var begrenset til tilfeller der vedkommende er pliktig trygdet i inntil ett år etter § 2-1, ikke situasjoner som i saken her. Stadfestelse.

08/00332. Annet – kommunale pensjonskasser. Vilkår for medlemskap i kommunal pensjonsordning. Bruk av reglene om etterdekning i forsikringsavtaleloven på avgjørelse truffet av kommunale pensjonskasser.

Kvinne var blitt ufør etter skader i bekkenet ved fødsel. Hun hadde hatt tre midlertidige stillinger ved en kommunal skole, det siste var avsluttet en måned før fødselen. Hennes krav om ytelse ved uførhet ble avslått av den kommunale pensjonskassen med grunnlag i at hun ikke ble ansett forsikret på uføretidspunktet. Saken hadde vært anket inn for Trygderetten to ganger tidligere og deretter behandlet i lagmannsrett. Lagmannsretten opphevet Trygderettens siste kjennelse (der gjenopptak av saken var avslått). Grunnen var at retten ved behandlingen ikke hadde tatt stilling til om FALs bestemmelse i § 19-6 første ledd andre punktum (om etterdekning ved manglende påminnelse om uttreden) kom til anvendelse på forholdet. Det avgjørende var om regelen måtte sies å "passe" på kommunale pensjonskasser generelt og i dette tilfellet Bergen kommunale

pensjonskasse. Retten kom til at regelen måtte sies å passe. Det fremgikk av forarbeidene til FAL at hensynene bak reglene om plikt til påminnelse var at den forsikrede skulle ha tid til å områ seg i forbindelse med opphør av forsikring. Dette måtte særlig være aktuelt ved forsikringer av en slik karakter som pensjonsordninger, der inn- og utmelding skjer uten at arbeidstakeren medvirker. Pensjonskassens vedtak ble opphevet og saken ble hjemvist til ny behandling av kravet om uføreytelse.

08/01738. Kommunale pensjonsordninger – tilbakekreving. KLPvedtekt § 12-4. Etterbetaling av omsorgspenger i folketrygden ga redusert uføregrad i pensjonsordninga. "Særlige grunner", jf. § 12-4, tredje ledd, tilsa ikkje at tilbakekreving av uførestønad i denne perioden var "rimelig"

Kvinne mottok i 2007 vedtak om tilståing av kommunal omsorgslønn med fire års tilbakevirkande kraft. Det medførte at uføregraden i pensjonen frå KLP i samme periode hadde vore for høg, etterskotsvis vurdert. KLP la til grunn at kvinna ikkje hadde vore aktlaus, men meinte at det låg føre særlege grunnar som gjorde tilbakekreving rimeleg, jf. vedtektene § 12-4 tredje ledd. Retten var ikkje einig. Aktuelle regel og tilsvarande regel i § 22-15 i folketrygdlova hadde vore lite brukt tidlegare, og mykje tala for at det var ein snever unntaksregel. Det var ikkje tale om ei løpande uriktig utbetaling over ein fireårsperiode. Fyrst i ettertid i 2007 var det mogleg å slå fast at uføregraden hadde vore lågare, dersom kvinna alt i 2003 hadde søkt omsorgslønn. Heller ikkje var det andre særlege grunnar i saka som gjorde tilbakekreving rimeleg. For

perioden frå kvinna mottok vedtak om kommunal omsorgslønn - altså med verknad framover i tid - var det grunnlag for tilbakekreving etter reglane i § 12-4, andre ledd. Delvis omgjerung.

8. Perspektiv framover

At ei så stor omlegging som NAV-reformen medfører har ei kostnadsside, i det minste i ein overgangsfase, er ikkje direkte overraskande, om enn kanskje noko underkommunisert i den mest entusiastiske avgjerdsfasen. Men at restansane bygger seg opp i NAV er ingen ønskesituasjon, heller ikkje for Trygderetten. Så store svingingar i saksinngangen som vi opplever no, gjer planlegginga av verksemda vanskeleg og skaper risiko for feildisponeringar.

Saksinngangen dei fyrste månadane av 2009 viser ein ytterlegare nedgang i høve fjoråret. Om vi skriv fram denne tendensen, vil vi ende opp med rundt 2000 saker i inneverande år. Men Regjeringa har i St.prp. nr. 51 (2008-2009) varsla at ho ventar at restansane i fyrsteinstansen i NAV i løpet av 2009 blir redusert til 2006-nivå, og gjort monaleg med midlar disponible for å oppnå dette. Om ein lukkast, vil saksinngangen til Trygderetten stige mykje att, kanskje med opp mot 40 prosent samanlikna med 2008.

Men det er ein veg å gå før ei sak som er avgjort i fyrsteinstansen i NAV ender opp i Trygderetten. Sjølv om NAV lukkast med det dei har satt seg føre, vil det fyrst kunne gi seg utslag i Trygderetten tidlegast i siste halvdel av året. Det er derfor grunn til å rekne med at den samla saksinngangen også i år vil vere unormalt låg, men at saksinngangen vil stige mot slutten av året og ytterlegare inn i 2010.

I 2009 er det fyrst og fremst tilhøva rundt NAV-reforma som vil verke inn på Trygderetten. Samstundes representerer vår eiga saksbehandlingstid i 2008 ei spesiell utfordring for oss. Det er vår hovudprioritet å få denne ned att.

Ein særleg utryggleiks faktor akkurat no, både for NAV og for Trygderetten, er konsekvensane av at finanskrisa etter kvart slår inn i realøkonomien. Det vil kunne auke både talet på dagpenge-saker og pågangen på langtidsyttingane, noko som etter kvart også vil kunne påvirke Trygderetten.

På litt lenger sikt er spennings-elementet primært knytta til dei store innhaldsreformene etter kvart som dei blir rulla ut.

Arbeidsavklaringspengeordninga trer etter planen i kraft 1. mars 2010. Erfaringsvis skaper eit nytt regelverk alltid ein viss uklårleik og utryggleik inntil det har satt seg. I tillegg: Sjølv om det i utgangspunktet representerer ei forenkling at tre ordningar blir slått saman til éi, er det innebygd gode moglegheiter for konflikter undervegs.

Alderspensjon er per i dag ikkje ei stor saksgruppe i Trygderetten. Men så er det også nokså lenge sidan ordninga har vore igjennom så store endringar som dei som er planlagt gjennomført frå 2011. Heilt nye spørsmål vil dukke opp, dømesvis i kva grad tidlegpensjon skal kunne kombinerast med helse-relaterte ytingar til livsopphald.

Også uføreytinga skal leggest om og tilpassast den nye alderspensjonen. Dette er ei stor saksgruppe i Trygderetten. Korleik endringane vil slå ut for vår del er det altfor tidleg å seie noko om, også fordi det ikkje enno er tatt stilling korleis den nye ordninga skal sjå ut. Men at ho vil medføre ei nyorientering, også for Trygderetten, er allereie no på det reine.

Det vi veit litt meir om no enn då spørsmålet vart omtalt i forrige årsmelding, er Trygderetten sin posisjon i høve ei arbeidsskedeforsikringsordning. Arbeids- og inkluderingsdepartementet la like før jul fram eit høyringsnotat som skisserte den nye ordninga, og trekte der også ein (førebels) konklusjon i spørsmålet om forvaltninga av ordninga, herunder kven som skulle vere ankeinstans, som var sendt på separat høyring allereie i 2007. I høyringsnotatet er det Trygderetten som er utpeikt som ankeinstans, med sakene lagt til ei eiga avdeling her. Dette resultatet er i tråd med eit opplegg skissert i Trygderetten si uttale til 2007-notatet.

Så langt vi kan sjå, har det i høyringsrunda kome få innvendingar til departementet sitt forslag på dette punktet. På det noverande tidspunktet er det difor mest sannsynleg at det vil bli fulgt opp. Men akkurat når er meir usikkert. Det mest sannsynlege er at ein proposisjon fyrst vil bli behandla våren 2010. I mellomtida er det val.

Uansett vil det gå fleire år før denne reforma kan implementerast, og tanken er ei gradvis innfasing over mange år. For Trygderetten er dette ei ny, spennande og omfattande utfordring som vi ser fram til å ta fatt på.

9. Økonomi/ rekneskap

Kap. 606 post 01 Trygderetten

Budsjettramme 2008 inkl. justeringar (tal i heile 1000)

REGNSKAP 2008:

Post 01 11	Organiserte stillingsheimlar	34 020
Post 01 12	Ekstrahjelp	-
Post 01 16	Vikarar/engasjement	1 819
Post 01 17	Sakkunnig bistand	8
Post 01 18	Statens Pensjonskasse	3 000
Post 01 18	Arbeidsgivaravgift	5 211
Sum post 01 1		44 058
Post 01 21	Inventar, utstyr	2 010
Post 01 22	Forbruksmateriell	9 58
Post 01 23	Kurs, reiseutgifter m.m.	1 477
Post 01 24	Kontortjenester m.m.	1 535
Post 01 25	Konsulenttenester	1 327
Post 01 25	Kons.tenester. refusjon frå nemndene	- 902
Post 01 26	Databehandlingstenester	1 872
Post 01 27	Vedlikehald og drift av maskiner	518
Post 01 28	Vedlikehald av bygg/anlegg	2 342
Post 01 29	Bygn.drift, lokalleige	5 497
Post 01 29	Lokalleige, nemnden sin del	- 882
Sum post 01 2		15 753
Sum post 01 1 og 01 2 Trygderetten		59 810
5702 18	Refunderte sjukepengar	- 1 237
5702 16	Refunderte foreldrepenger	- 613
Netto Utgifter		57 960

Trygderetten

Besøksadresse: Grønlandsleiret 27

Postadresse: P.b. 8022 Dep.

0030 OSLO

Telefon: 23 15 95 50

Telefaks: 23 15 96 00

E-mail: trygderetten@trygderetten.no

Hjemmeside: www.trygderetten.no